Zaterdag 23 September 1944. DAGBLAD 61ste Jaargang No. 4316

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog
Redactie-adres Consciëntiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeefster en Administratie: [illegible] Conscientie steeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I.
Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad: tel. 38.

Britten aan de Neder-Rijn

Stolberg door Noordamerikanen veroverd.

De Russen bevrijden Tallinn.

MET DE LUCHTTROEPEN BIJ ARNHEM.

Stanley Maxted, die de gezamenlijke Geallieerde pers vertegenwoordigt en zich bevindt bij de Geallieerde luchttroepen in het gebied van Arnhem, seint als volgt in een vertraagd telegram van 22 September:

Op deze zesde dag in dit door den vijand omringde gebied lijken de luchttroepen mij met het uur wonderbaarlijker toe. Hedenmorgen blèrden de vijandelijke luidsprekers in armoedig Engels om deze mannen tot de overgave te bewegen. Het was dom om dit te doen. Het maakte deze jongens woedend.

Hierop werd het gehele gebied voor de rest van de morgen onderworpen aan een hevig artillerie- en mortiervuur. Onze commandant wandelde even koel rond tussen zijn mannen alsof er een sportdag gehouden werd. De taaiheid van deze luchttroepen is schitterend. Terwijl ik dit schrijf is er geen punt van het compas van waar wij niet uit beschoten kunnen worden met kanonnen, mortieren, mitrailleurs of geweren. Een deel van de ring wordt bezet door sergeanten — de bestuurders van zweefvliegtuigen. Elk hunner is sergeant of staf-sergeant.

Het medische corps is de gehele tijd aan het werk. Wat zij tonen is een biezonder soort moed. Heden zijn ongeveer 943 gevangenen binnengekomen.

Duitsers die genoeg gehad hebben en stomgeslagen zijn door de koelbloedigheid van mannen die niet weten wat opgeven betekent. Het geschut van het tweede leger is binnen bereik gekomen en heeft heden vijandelijke doelen onder vuur genomen. Het was als muziek voor ons. Wij hopen dat het spoedig zal aanzwellen tot orkeststerkte. Wij zijn er nogal zeker van dat dit zal geschieden. (Met de Geallieerde luchttroepen in het gebied van Arnhem, (AP) 23.9).

AANSLUITING MET DE LUCHTTROEPEN.

Het Geallieerde Hoofdkwartier maakt bekend, dat een Britse pantsercolonne door Elst getrokken is en de Zuidelijke oever van de Rijn tegenover Arnhem bereikt heeft waar een strijdmacht van Geallieerde luchttroepen is omsingeld.

Op de Zuidelijke oever maakte de aangekomen colonne aansluiting met een strijdmacht van valschermtroepen, die twee dagen geleden daar neergelaten werd. Men had nog geen aansluiting gemaakt met de hoofdmacht der luchttroepen — de „verloren divisie" van de Britten ten Noorden van de rivier — doch was dichtbij genoeg om met de artillerie steun te bieden aan de ingesloten strijdmacht. Het is niet bekend wie de belangrijke Rijnbrug bij Arnhem in bezit heeft. (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 23.9).

DE STRIJD OM DE WAALBRUG.

Uit Nijmegen — door Robert Kiek.

Dit is de geschiedenis van de verovering der belangrijke Waalbrug te Nijmegen. Na twee dagen hevig vechten was de brug geblokkeerd door de Duitsers. Zij werd verdedigd door drie Duitse eenheden en de Britten moesten de strijd aanbinden met deze troepen.

De door de lucht vervoerde troepen die Zondag bij Grave gedaald waren hadden opdracht om enkele kilometers ten Westen van Nijmegen over de Waal te trekken teneinde de oprijweg naar de brug aan de Noordzijde in handen te krijgen en zich meester te maken van de spoorwegbrug. Men had er op gerekend, dat deze troepen Woensdag namiddag om half vier aan de brug zouden staan en op dat ogenblik trokken de Britse tanks de oprijweg aan de Zuidzijde van de brug op, rekenend op de aanwezigheid van de Noordamerikanen. Door een sterk verzet van de Duitsers waren de Noordamerikanen er echter niet in geslaagd om de brug te bereiken. De Britse tanks trokken niettemin voort en slaagden er in niet alleen de Zuidelijke zijde van de brug te overmeesteren, maar ook de Duitse stellingen aan de Noordkant uit te schakelen waarbij een groot aantal Duitsers werd gedood. Daarop hebben de Britten de brug in handen gehouden tot de Noordamerikanen kwamen. De Noordamerikanen, die de brug bij Grave hadden genomen, waren in bootjes over de Waal gegaan. De manier waarop zij de oprijweg naar de Waalbrug stormenderhand innamen wordt als een van de mooiste wapenfeiten van deze oorlog beschouwd. De vlakke velden van Nederland bieden bijna geen bescherming aan de aanvallende troepen; de Duitsers daarentegen hebben allerlei versterkingen gebouwd. De laatste stormloop van de Noordamerikanen om de Britten te ontmoeten op de brug, ging door open veld. Gedurende drie tot vier uren werd een verbitterd gevecht geleverd. Ten minste 200 Duitsers werden door de Noordamerikanen gedood. (Aneta)

NIJMEGEN HEEFT VEEL GELEDEN.

Uit Brussel door Robert Kiek.

Nijmegen is geheel bevrijd, maar de stad heeft veel geleden door de gevechten die in de straten werden geleverd. Gelukkig zijn er niet zoveel slachtoffers onder de burgerbevolking. Toen ik Donderdag een bezoek aan Nijmegen bracht werd er nog steeds gevochten. Artillerie- en mortier veroorzaakten verdere schade aan de stad binnen welker straten twee dagen gevochten werd en waar de geallieerden zich van straat tot straat een weg moesten banen. Vijanden verborgen zich hier en daar in groepjes en slopen 's nachts naar buiten om het Duitse artillerie vuur te leiden met zaklampen. Dit betekende voor de meesten zelfmoord. De bevolking heeft haar tot heldhaftig gedragen en iedereen is op zijn post gebleven. Toen de Duitsers merkten, dat de slag voor hen verloren was hebben zij handgranaten in de huizen geworpen. De geallieerde troepen werden ontvangen op een manier, die op allen diepe indruk heeft gemaakt. De geest van de stad is uitstekend gebleven. Rood-Wit blauw en oranje wimpels wapperden aan alle huizen en zelfs op de puinhopen van de vernielde bouwwerken. Voor de Nijmegenaars was het een hartversterkend gezicht toen zij de geallieerden zagen vooruit trekken. (Aneta).

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ.

„De opruiming in het gebied van Boulogne is voltooid met de verovering van Le Portal. De gehele dag woedden er gisteren felle gevechten in het gebied waar de Geallieerden Noordwaarts rukken. Andere troepen staken de Waal in Noordelijke richting over en na bittere gevechten tussen Nijmegen en Arnhem hebben onze troepen de Zuidelijke oever van de Neder-Rijn bereik. De vijand viel de Oostelijke flank van onze wig krachtig aan, doch de basis werd verder verbreed door de oversteek van Zuid Willemsvaart en in het Westen door nieuwe vorderingen voorbij Vessem.

Onze strijdkrachten hebben Stolberg ten Oosten van Aken veroverd en roeien thans de geisoleerde vijandelijke groepjes in de stad op.

Er vonden weinig veranderingen plaats van de Nederlands-Duitse grens Zuidwaarts tot het gebied van Luneville. Vijandelijke tegenaanvallen werden op enkele plaatsen afgeslagen. Duitse tanks en voetvolk werden door ons geschut teruggedreven ten Noord-Westen van Geilenkirchen na een mislukte tegenaanval ten Zuid-Oosten van Stolberg. Wij brachten hevige verliezen toe bij het afslaan van vijandelijke tegenaanvallen. Een hardnekkige tegenstand werd ondervonden van vijandelijke kazematten en verdedigde wegversperringen.

In het gebied van Diekirch werden onze eenheden gedwongen enig terrein af te staan. Actieve patrouilleringen en opruimingen duren voort in andere sectoren langs de linie.

In de Moezel-vallei werd een vijandelijke tegenaanval afgeslagen bij Coin sur Seille op 8 kilometer ten Zuiden van Metz. Onze troepen hebben Epinal bereikt en ten Zuiden van de stad hebben wij de Moezel op vele plaatsen overgestoken tegen een verstijfde tegenstand. De wegen in Zuidoostelijke richting naar Remiremont waren krachtig verdedigd. Verder ten Zuiden in het gebied van Melay werden tegenaanvallen afgeslagen. De stad Melisy, een ontsnappingsoord aan de Riviera, is in onze handen. Verkeersdoelen in Noord-Frankrijk, Nederland en West-Duitsland werden aangevallen door onze gevechtsvliegtuigen en gevechtsbommenwerpers, die ook nauwe steun boden aan de troepen. Bruggen en schuiten in Nederland waren in de afgelopen nacht het doel onzer bommenwerpers" (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 23.9).

MET HET EERSTE LEGER IN DUITSLAND.

door

De slag van de Siegfried-linie stormde door zijn achtste dag waarbij de Duitsers vruchteloze tegenaanvallen deden om de bressen in de Siegfried-linie te sluiten. Nabij Geilenkirchen vielen de Dutisers aan met tanks, voetvolk en geschut dat door paarden werd voortgetrokken om de breuk te verzegelen, doch het Noordamerikaanse geschut gaf een geconcentreerd vuur af dat de vijandelijke linies openscheurde en de aanval opbrak.

Generaal Hodges heeft intussen zijn troepen een strenge discipline opgelegd om zich niet te verbroederen met de Duitse burgers, nadat verschillende officieren vermist werden uit hun commandopost. Nabij Rotgen binnen de Duitse grens werden drie mannen van de militaire politie vermist. Hun jeep werd langs de weg gevonden op slechts 3 kilometer van de commando-post.

De helmen, tommygeweren en andere bezittingen werden in de jeep gevonden, doch er was geen spoor van de mannen te zien. „Wij geloven, dat SS-troepen in burgerkleren de jongens overvallen hebben op de weg", zeide een officier. (Met het Noordamerikaanse 1ste leger in Duitsland, (AP) 22.9).

Het Warnet onzer Rivieren.

Het Rijnwater stroomt langs Rotterdam.

De geallieerden hebben vanmorgen de Rijn bij Arnhem bereikt. Hiermede is de internationale berichtgeving in een warnet van moeilijkheden gekomen, want er is geen doolhof groter dan dat van de Rijndelta in deze buurt en de loop van onze grote rivieren naar zee. Zo werd door de BBC de Waal de Rijn genoemd en de Rijn een tak van de Rijn. Vroeger hebben wij geleerd, dat de Rijn bij Lobit in het land komt. Dat is ook zo, maar enkele eeuwen geleden liep de Rijn precies aan de andere kant van dit plaatsje. In 1710 werd het Pannerdens kanaal en in 1775 het Bijlands kanaal hier gegraven, die in elkaars verlengde liggen en ertoe geleid hebben, dat het Rijnwater juist aan de andere kant van Lobit ging stromen. Het afgesloten stukje, thans niets meer dan een verzand watertje, heet de Oude Waal. De Rijn stroomt dus door deze twee kanalen, die inderdaad gegraven zijn, maar geen sluizen hebben.

Toen in 1672 de Fransen onder Lodewijk XIV over de Rijn — dus voor het kanaal er was — trokken, stonden ze terstond in de Betuwe. Teneinde meer aan de Rijn als verdediging te hebben, werd mede het kanaal gegraven, hetgeen tevens als gevolg had, dat veel meer water naar het Noorden kon stromen. Toen de kanalen er waren, ging $1/3$ naar het Noorden. De rest stroomde door de Waal, waar vroeger dus practisch alles doorgestroomd was. In feite is de Waal dus de voortzetting van de Rijn, want deze krijgt $2/3$ van het water, zoals de toestand thans is en nog veel meer zoals het vroeger was.

Bij Arnhem heet het water de Neder-Rijn of ook wel Rijn. De rivier splitst zich hier in Neder-Rijn en IJssel. De Neder-Rijn krijgt $2/3$ van het nog aanwezige water en de IJssel $1/3$. De verdeling van het bij Lobit binnenkomende water is dus $1/9$ IJssel, $2/9$ Neder-Rijn en $2/3$ Waal.

Thans de weg naar zee. De oude weg ging via **Lek, Nieuwe Maas, Botlek, Nieuwe Maas, Brielse Maas** de zee in. Er zijn twee Nieuwe Mazen, één bij Rotterdam, en één tussen de eilanden Rozenburg en Voorne. Een andere uitlaat, die echter weinig water vervoerde, ging bij Wijk bij Duurstede door de Kromme Rijn, Oude Rijn naar de Noordzee, doch al omstreeks 1000 was deze zo verzand, dat de Graven van Holland de Zwammerdam bouwden, teneinde den Bisschop van Utrecht te verhinderen zijn water op Hollands gebied te lozen. De bisschop zond het toen door de Hollandse IJssel of de Vecht naar de zee.

Omdat de waterweg, die hierboven genoemd is, via Nieuwe Maas — Botlek — Nieuwe Maas — Brielse Maas voor de scheepvaart niet geschikt was, liet Willem I het Vorense Kanaal graven en kwam nog later de Nieuwe Waterweg. Rotterdam, trots op de titel van Maasstad, ligt dus inderdaad aan een stukje water dat Nieuwe Maas heet, maar hier stroomt geen Maas-, doch zuiver Rijnwater door. In feite ligt Rotterdam dus aan Rijnwater. De nieuwe weg: **Lek — Nieuwe Maas — Scheur** (bij Vlaardingen) — **Hollannds Diep** in zee.

De Maas is een ander vraagstuk. Deze stroomt ten Noorden van Den Bosch, wordt dan de Bergse Maas, vervolgens de Amer en komt dan in het Hollands Diep uit en zo vervolgens door het Haringvliet en het Slijkgat in de Noordzee. Het Maaswater blijft dus ver uit de buurt van Rotterdam.

Zuiver blijft het Maaswater ook al niet, want de machtige Waal vermengt zich ermede. Vroeger in nog sterkere mate dan thans. Het Waalwater liet men vroeger zonder veel omhaal in de Maas stromen. Het waren toch maar Generaliteitslanden! In de 19e eeuw werden de rivier gescheiden. Wel kwamen er enkele kanalen, zo in de Bommelerwaard, waarmede verbinding tussen Waal en Maas kon worden gemaakt. De Waal zelf — Rijnwater dus — wordt bij Gorcum de **Merwede**, die zich bij Werkendam splitst in de **Beneden-Merwede** en de **Nieuwe Merwede**. De Beneden-Merwede gaat via Oud Maas en het Haarbeise Gat naar de Nieuwe Maas, Brielse Maas en zo in zee. De Nieuwe Mermede vermengt zich in het Hollands Diep met het Maaswater en komt zo in zee uit.

BOMBARDEMENTEN OP EUROPESE DOELEN.

Vliegende Forten en Liberators van de 15e luchtmacht hebben het vliegveld Riem op 8 kilometer ten Oosten van München en andere niet genoemde doelen in dit gebied aangevallen, terwijl een andere formatie van Liberators de rangeerterreinen van Larissa in Hellas bestookte.

Naar schatting nam een strijdmacht van bijna 500 bommenwerpers aan de twee verrichtingen deel. Middelzware bommenwerpers vervolgden de pogingen om de Duitse legers in Noord-Italië af te snijden van hun bevoorradings- en ontsnappingswegen. Zij bombardeerden elf bruggen, voornamelijk in de gebieden van Milaan, Modena, Parma en Padua (Rome, (AP) 22.9).

FINLAND BREEKT MET JAPAN.

Het DNB deelde mede, dat Finland de betrekkingen met Japan verbroken heeft. (Londen, (AP) 22.9).

Het nieuws van vandaag.

Het Britse tweede leger is aan de Neder-Rijn tegenover Arnhem gekomen na bittere strijd tegen de Duitsers, die poogden de opmars in de Betuwe te stuiten. Men heeft aansluiting gemaakt met valschermtroepen, die enkele dagen geleden ten Zuiden van de rivier waren neergelaten, hoewel nog niet gezegd kan worden, dat de omsingelde luchttroepen in het gebied van Arnhem bevrijd zijn. In feite bezetten dezen echter een bruggehoofd op de Noordelijke oever van de rivier en de taak zal nu zijn om dit bruggehoofd te versterken. In wiens handen de Rijnbrug is, wordt door geen van beide partijen te kennen gegeven; mogelijk ligt zij in het niemandsland en wordt er fel om gevochten.

Tijdens dit weekeinde zal dus een der beslissende slagen van het Westfront geleverd worden. Want als wij deze vijandelijke linie doorbroken hebben, kunnen wij in de loop van de volgende week belangrijke gebeurtenissen tegemoet zien.

De Duitsers vallen echter de flank van de Geallieerde wig door Zuid-Nederland aan en wisten de weg tussen Eindhoven en Nijmegen gisteren zelfs te doorboren ergens tussen Uden en Veghel. Hoe de toestand daar nu is, valt niet te zeggen, doch het Geallieerde Hoofdkwartier meldt hedenmorgen, dat de basis van de wig verbreed is, waarbij de Zuid Willemsvaart werd overgestoken.

In Duitsland is de stad Stolberg ten Oosten van Aken veroverd en Geallieerde eenheden bevinden zich reeds lettelijke kilometers ten Oosten van deze stad. Van hier tot Elzas Lotharingen was de strijd fluctuerend, doch Zuidelijker staken de Geallieerden de Moezel op nog vele punten over.

Aan de kust is Boulogne bevrijd en zijn de vijandelijke troepen in dat gebied opgeruimd. Calais en Duinkerken houden het nog uit tegen de Geallieerde aanvallen.

De bres in de Gotische linie in Italië is verbreed door de verovering van de Monte Citerna, aldus wordt hedenmorgen uit Rome gemeld. De Duitsers bieden echter nog fel tegenstand.

In West-Roemenië is de stad Arad veroverd op ongeveer 16 kilometer van de Hongaarse grens, zodat verwacht kan worden, dat de Russen tijdens dit weekeinde Hongarije zullen binnenrukken. De kanonnen in Moskou donderden gisteravond evenwel voor een groter succes: de bevrijding van Estlands hoofdstad Tallinn, waardoor tevens de Golf van Finland geopend is voor de Russische Oostzeevloot.

17 September — Geallieerde luchttroepen landen in Nederland; het Britse 2e leger opent een krachtige aanval uit het Zuiden.

18 September — Geallieerde troepen trekken Zeeuws Vlaanderen binnen. Eindhoven bevrijd.

19 September — Prins Bernhard bezoekt Maastricht. De Russen melden successen in een groot nieuw offensief in de Baltische staten.

20 September — Een Noordamerikaanse vlootmacht valt het gebied van Manilla in de Philippijnen aan.

21 September — Nijmegen bevrijd: de Waalbrug intact veroverd door de Geallieerden.

22 September — De Geallieerden in Italië breken door naar de Povlakte. De Russen nemen Tallinn, de hoofdstad van Estland.

Het eerste luchtleger van Luitenant Generaal Lewis H. Brereton heeft alzo in de afgelopen week zijn debut in Nederland gehouden. Hoewel Nederland nog niet geheel vrij is en hoewel nog niet alle doelen bereikt zijn kan reeds worden gezegd dat dit eerste optreden een succes is geweest. Zoals men zich misschien zal herinneren overwogen wij aan het begin van de maand in deze Kroniek de mogelijkheid, dat Eisenhower hiertoe bevel zou geven. Want — zo zeiden wij — de vele waterwegen in Nederland zijn even zovele versperringen.

De bedoeling van de landing uit de lucht is dan ook geweest om de waterwegen te overbruggen en hierin is men reeds grotendeels geslaagd. Men trok over de Maas, men trok over de Waal en nu zal men nog over de Rijn moeten om het Noorden van Nederland te bevrijden en Duitsland binnen te rukken in zijn minst versterkte gebied.

Het is een gewaagde onderneming geweest, die de Geallieerden deze week hebben uitgevoerd. Doch Eisenhower en zijn mannen schijnen goed gezien te hebben en in dit geval is zeker het spreekwoord van toepassing: Wie waagt die wint.

Wat kon er niet gebeurd zijn om de plannen spaak te doen lopen.

De Duitsers zouden er de lucht van gekregen kunnen hebben De aanval van het Britse tweede leger uit het Zuiden om aansluiting te maken met de luchttroepen kon mislukt zijn. Het weer dat na de eerste dag niet erg meer medeviel, kon slechter zijn geweest.

Doch geen van deze eventualiteiten heeft de Geallieerden er van weerhouden de stap te doen welke van beslissend belang kan blijken te zijn ter beëindiging van de strijd in Europa.

Gisteren waren al dertig Nederlandse plaatsen bevrijd en de nazies zijn verdreven uit een belangrijk stuk van Noord-Brabant, Limburg en Zeeuws Vlaanderen. Men is Gelderland ook binnengetrokken en daar is de belangrijke stad Nijmegen van de nazies gezuiverd.

Niettegenstaande het snelle verloop der gebeurtenissen in Nederland gaat alles ons nog te langzaam. Als de Geallieerde troepen in Nederland een kleine tegenslag hebben — zoals zij die ongetwijfeld hebben gehad — gevoelen wij dat erger dan toen de Russen bijvoorbeeld Sebastopol verloren.

Laat ons echter denken, dat oorlog iets is waarin men veel moet geven om te winnen. En zo zal Nederland ook wel niet ongedeerd te voorschijn komen uit de strijd die daar thans woedt. Een geluk is, dat de vijand tot nu toe geen verschroeide-aarde-politiek heeft toegepast in West-Europa. Doch waar gevochten wordt moet onherroepelijk schade aangericht worden en om mensenlevens te redden moeten soms grote materiele offers gebracht worden. Wij mogen in ieder geval blij zijn, dat de strijd in Europa vlotter verloopt dan de Geallieerde legerleiding gedacht had. Frankrijk is vrijwel geheel bevrijd en slechts een klein deel van België is nog in Duitse handen. Dit heeft voor ons zeker een groot tactisch voordeel, doch is in feite een strategisch nadeel. De aanvoerlijnen worden namelijk langer en er zijn meer voorraden en wapenen nodig wanneer men Duitsland verder gaat binnenrukken. Dit zou de reden kunnen zijn waarom de doorbraak in de Siegfried-linie tot nu toe niet uitgebuit is. Generaal Hodges waagt het niet een grote opmars te ondernemen alvorens hij er van verzekerd is dat zijn voorraadlijnen voldoende versterkt zijn. Le Havre en Brest zijn nu ook in Geallieerde handen, doch het is de vraag van welk nut zij op het ogenblik zijn na de grote vernielingen die de vijandelijke garnizoenen er aangericht hebben.

In Elzas Lotharingen werpt de vijand grote tankstrijdkrachten in de strijd om een doorbraak van Pattons derde leger naar de Rijnvallei te voorkomen.

Het zevende leger, dat uit het gebied van de Middellandse Zee kwam, moet nog even rusten alvorens de aanval met hernieuwde kracht in te zetten, omdat men kan verwachten, dat het vijandelijk verzet aan de Duitse grens uitermate bitter zal zijn.

Het Westfront in Europa is de laatste tijd zeker het meest beweglijke geweest, doch in het Zuiden en het Oosten zijn aan Duitsland geen ongevoelige klappen toegediend. Wekenlang wisten de nazies de Geallieerde legers in Italië practisch staande te houden voor de Gotische linie. Doch nu heeft men zich een weg geslagen door deze linie, zoals men zich een weg sloeg door alle linies, die Albert Kesselring tevoren legde over het Apennijnse schiereiland. Met de verovering van de havenstad Rimini is de Po-vlakte bereikt en het is te voorzien, dat Generaal Alexander zijn overwicht in pantserstrijdkrachten thans gebruiken

President Roosevelt en Premier Churchill (links) begroeten elk aar bij aankomst aan het spoorwegstation te Québec. De conferentie is reeds afgelopen. Roosevelt is terug in Washington. Volgens onbevestigde berichten zou Churchill naar Moskou zijn door gereisd.

zal om het belangrijke industriegebied van Italië van de naziegreep te bevrijden.

De Russen staan aan de grenzen van Hongarije waar zij de laatste dagen op ongekende wijze luchtaanvallen hebben gedaan op rangeer-terreinen, fabrieken en militaire opslagplaatsen. Met de verovering van Timi-Soara in het Westelijk deel van Roemenië kwamen zij op de centrale Europese laagvlakte waar Maarschalk Rodion Malinovsky zijn tanks de vrije loop kan laten om nummer viel der Duitse satellieten uit de oorlog te slaan.

Nummer drie — Finland — heeft intussen de Russische wapenstilstandsvoorwaarden aanvaard, die tussen twee haakjes zeer streng zijn. De Finnen hebben op het verkeerde paard gewed en verloren. Op gunstiger voorwaarden dan zij in 1940 kregen behoefden zij niet te rekenen en zij mogen al blij zijn, dat Rusland geen tijdelijke bezetting van het gehele land geëist heeft.

Nu Finland van de baan is achten de Russen de tijd blijkbaar gekomen om de Baltische Staten ook van nazies schoon te vegen. In een offensief, dat thans ettelijk dagen oud is hebben zij „duizenden" plaatsen bevrijd en gisteren de hoofdstad van Estland genomen.

De volgende stoot uit het Oosten zal wel niet lang uitblijven. Rokossovsky port reeds in en om Warszawa en Tsjernyakhovsky ligt nog voor de grens van Oost-Pruisen na zijn leger versterkt te hebben om deze harde noot te kraken.

De tijd is gekomen dat Duitsland zijn eigen grond moet verdedigen. Het heeft geen speling meer zoals Japan in de Stille Oceaan en Oost-Azië. Zijn verzet zal er echter niet minder fel om worden.

Missie Nieuws

PAROCHIE VAN DEN HEILIGEN FRANCISCUS VAN ASSISIE.

Pastoor Th. Bartel O.P. schrijft ons:

Aangezien het aantal gelovigen van de parochie van den Heiligen Franciscus van Assisië Oranjestad, Aruba in de laatste jaren sterk vermeerderde, is er een vierde Heilige Mis ingevoerd, namelijk om 6.30 uur, zodat er dus voortaan in deze parochiekerk vier Heilige Missen zullen zijn op Zon- en Feestdagen, nl. de eerste stille Heilige Mis om 5 uur; de tweede stille Heilige Mis om 6.30 uur; de derde stille Heilige Mis om 7.45 uur; de vierde, de gezongen Hoogmis om 8.45 uur.

De derde Heilige Mis is echter uitsluitend bestemd voor de schoolkinderen en daar dezen alle beschikbare plaatsen nodig hebben — zo alle schoolgaande kinderen uit de parochie komen, zijn er zelfs een 200 plaatsen te kort — kunnen tot de Heilige Mis van 7.45 uur geen niet-schoolkinderen meer worden toegelaten.

Ik moge daarom hen, die gewoon waren Zondags naar de Heilige Mis van 7.30 uur te gaan, beleefd verzoeken voortaan een der drie andere Heilige Missen bij te wonen.

Moge deze grotere gelegenheid, die u thans geboden wordt, bijdragen tot een steeds beter kerkbezoek, zodat eens de tijd mag komen, dat er geen katholiek meer is, die zonder ernstige reden, zijn dure plicht, om op Zondag de Heilige Mis te horen, verzuimt.

Curaçao

DE MULTIFUNCTIONARIS.

De Gouvernements-Persdienst deelt ons het volgende mede: Zijne Excellentie de Gouverneur heeft Woensdagmorgen den Heer Meester Henri J. M, Hoogeveen, als zodanig benoemd bij Gouvernements-Beschikking dd. 4 September 1944 No. 5189, beëdigd als plaatsvervangend lid van het Hof van Justitie.

VOOR HET RODE KRUIS.

De Curaçaose Afdeling van het Nederlands Rode Kruis erkent met voldoening deze week de navolgende bedragen te hebben ontvangen, nl. de somma van 456,20 G., zijnde 20% van de bruto opbrengst van de voorstelling door het circus Ataide gegeven ten bate van het Rode Kruis op 4 September jl., en de somma van 12,— G. van de Sportclub St. Lucia.

NAAR VALENCIA.

De Zeereerwaarde Heer Julio Henriquez, Pastoor van San Willibrordo, is naar Valencia in Venezuela vertrokken om de missie van Curaçao te vertegenwoordigen bij de viering van het veertigjarig Priesterfeest van den Eerwaarden Heer John Schonewolf.

DE EERSTE VROUWELIJKE LUITENANT OP CURAÇAO.

De 2e Luitenant van de Stads- en Landwacht in Suriname, Mevrouw de Miranda-Butters-Young vertoefde enige dagen te Willemstad voor het voeren van besprekingen in verband met het as. vertrek naar Australië van de Surinaamse en Curaçaose groep van het Rode Kruis.

Luitenant de Miranda keerde 21 September 1944 terug naar Suriname. Als biezonderheid kan hierbij worden aangetekend, dat Mevrouw de Miranda-Butters-Young de eerste vrouwelijke Nederlandse Officier is, die het Staatsdeel Curaçao heeft bezocht.

CONCERT IN DE CANTINE VAN DE MARINEBASIS PARERA.

Eergisteravond gaf het Curaçaos strijkkwartet, met medewerking van Mevrouw A.H.G. Broek-de Fremery, een gevarieerd programma in de ruime en luchtig cantine van de Marine basis op Parera. Als tweede violist van het kwartet trad, in plaats van den heer Ellis, die wegens ziekte verhinderd was, de heer W. Wegman op, een oude bekende van het IDO-strijkkwartet.

Het concert dat gegeven werd voor de onderofficieren en minderen van de marine, en bijgewoond werd door den Algemeen Militair Commandant en enige hooggeplaatste marine officieren werd druk bezocht, hoewel wij eigenlijk nog meer marine-mensen hadden verwacht. Vooral het schone geslacht was goed vertegenwoordigd.

De heer Smitt heeft de aardige gedachte gehad om deze keer de mensen zelf te laten opgeven wat zij graag wilden horen, waardoor het programma een eigenaardig overzicht vertoonde. Typisch is het, dat mannen, die zo vaak met de woeste elementen te kampen hebben, zo veel van de romantiek kunnen houden en vaak sentimentele stukken uitkiezen.

Voor de aanvang betrad de Voorzitter van de Vereniging der zeemacht op het podium om in enige welgekozen woorden de aanwezigen welkom te heten en hun een prettige avond toe te wensen, waarna de heer Smitt ere-voorzitter van de vereniging vertelde hoe hij, nadat hij zoveel voor de jongens had georganiseerd op het gebied van sport, thans ertoe gekomen is hun ook iets op geestelijk gebied aan te bieden.

Hij wees hun op het nut van de beoefening van de muziek en spoorde hen aan om zelf muziek te leren,

Het concert ving met het Wilhelmus aan, gespeeld door het strijkkwartet, waarna dit kwartet een fijne uitvoering gaf van Ave Verum van Mozart.

Daarna speelde de heer de Visser Serenade van Toselli en Meditation de Thias van Massenet, welk laatste stuk ons beter beviel dan het voorgaande

Vervolgens speelde Mevrouw Broek, met een fijne aanslag „Aan de lente" van Grieg en de zogenaamde Minuutwals van Chopin.

De heer Smitt, die deze avond zeer goed bij stem was, zong met goede voordracht Santa Lucia,O, sole mio en als toegift Torna sorrente.

Na de pauze kregen wij de bekende Munuet in sol majeur van Beethoven en Elegie van Massenet, voor piano, viool en violoncel gearrangeerd, te horen van Mevrouw Broek en de heren Wegman de Smitt. Deze nummers werden goed uitgevoerd en vielen dan ook zeer in de smaak.

De heer de Visser kwam hierna weder aan de beurt met Largo van Handel, zeer goed gespeeld, en Ave Maria van Schubert. Hetgeen hij in het laatste stuk een beetje te kort schoot, herstelde hij glansrijk met een mazurka van Wieniawsky als toegift.

Mevrouw Broek speelde daarna het Bloemenlied van Lange, ieder jonge pianist wel bekend, en de Prelude in Do kruis majeur van Raehmaninoff, waarna zij als toegift, uitgelokt door het langdurig applaus voor het tevoren genotene, Fruhlingsrauschen van Sinding ten beste gaf.

Na de tweede pauze trad het trio Mevrouw Broek — Wegman — Smitt weder op met een oud Iers volkslied Londonderry Air, waarna de cellist Smitt een mooi gespeelde Chanson triste van Tschaikowsky gaf.

Mevrouw Broek, die de gehele avond in de weer was, dan eens als soliste, dan weder als begeleidster, kreeg van den Voorzitter van de vereniging met een paar hartelijke woorden een mooie bloemenruiker als erkenning voor de schone uren, die zij het dankbaar publiek had bezorgd.

Ten slotte speelde het quartet Largo uit een der strijkquartetten van Haydn en de Minuet uit de Symphonie in mi bemol majeur No .39 van Mozart, om het programma van dit militair concert, zoals de Heer Smitt het noemde, te besluiten met een pittige uitvoering van de Militaire Mars van Schubert.

Wij wensen de Heren geluk met het succes van deze avond en hopen hen nog vaak op het podium te zien. B.

DE GRACE-LIJN.

De Grace Line heeft de eerste aanvrage ingediend voor een gecombineerde zee- en luchtdienst op de Caraïbische en Zuidamerikaanse gebieden. De voorgestelde dienst van New York uit omvat ook Curaçao en Aruba.

WERELD NIEUWS

RUSSEN VEROVEREN TALLINN.

Eddy Gilmore seint uit Moskou: De Russen hebben Tallinn, vlootbasis en hoofdstad van Estland, veroverd, waarmede zij de Golf van Finland geopend hebben voor de Russische Oostzeevloot en alle overige nazie-sterkten in de Oostzee-Staten in gevaar gebracht hebben. Berichten van het front meldden, dat de Russische troepen ten Zuiden daarvan reeds vechten binnen de buitenste defensies van Riga, Letlands hoofdstad, welker verovering de ontsnappingswegen over land voor de Duitsers tussen dat punt en Tallinn zou doorsnijden. Tegelijk meldden andere berichten uit Westelijk Transylvanië, dat tanks van het Rode leger naar de Roemeens-Hongaarse grens oprukken na Arad, het belangrijke kruispunt van wegen en spoorwegen op 16 kilometer van de grens veroverd te hebben. De krijgstocht voor de verovering van de Hongaarse hoofdstad Boedapest, welke vlak op het pad der Sovjet-strijdkrachten ligt die over het vlakke land voortrollen, is begonnen. Het Russisch oorlogsbulletin zeide, dat Maarschalk Leonid Govorovs Leningrad-leger, behalve Tallinn te veroveren, gisteren nog 800 plaatsen genomen heeft, waaronder het strategische spoorwegknooppunt Tapa, 70 kilometer ten Zuid-Oosten van de hoofdstad (Moskou, (AP) 23.9).

HET SCHITTERENDE WERK DER OORLOGS-CORRESPONDENTEN.

Roosevelt zeide op een persconferentie, dat de oorlogscorrespondenten zulk een schitterende werk verrichten om nieuws te geven van alle fronten, dat hij dikwijls het nieuws over de uitslag van de verschillende verrichtingen in de nieuwsbladen leest voordat de officiële militaire berichten hem bereiken. Een specifiek geval was de aanval van de vloot op Manilla. Hij las het nieuws over de uitslag van deze aanval uit de nieuwsbladen een uur voordat hij de officiële berichten zag (Washington, (AP) 22.9).

DE GEVECHTEN IN HET OOSTEN.

Het Chinese Opperbevel maakte bekend, dat versterkte Japanse troepen de aanval op de Chinese stellingen aan de spoorweg ten Noord-Oosten van Kweilin hebben voortgezet, maar dat zij nog steeds tegengehouden worden op ongeveer 65 km. van de stad. De Japanse troepen, die Wutsjow hebben genomen op 220 km. ten Westen van Canton, rukten verder op naar het Westen in wat een opmars naar de spoorwegstad Liutsjow ten Zuiden van Kweilin zou kunnen zijn. Ernstige gevechten worden voortgezet in de omgeving van Poatsjing ten Westen van Hengyang, welke de Chinezen ten koste van alle aanvallen behouden. De Chinezen hebben ook de Japanse aanvallen uit het Noorden op de stellingen in de buitenwijken van Yiyang afgeslagen. Yiyang ligt op 95 km. ten Noord-Westen van Tsjangsja (Tsjungking, (AP) 22.9).

ROOSEVELT OVER QUÉBEC

President Roosevelt maakte bekend, dat op de conferentie te Québec met Churchill uitvoerig over twee onderwerpen gesproken werd: de plannen om langzaam aan het volledig gezag aan het Italiaanse volk terug te geven, zodat het de verantwoordelijkheid zal dragen voor de heropbouw van het land en de oplossing van zijn eigen vraagstukken, en de maatregelen, welke genomen moeten worden om het Italiaanse volk in de komende winter voor uithongering te behoeden. Roosevelt zeide betrekkelijk binnenkort meer te zeggen te zullen hebben omtrent verdere stappen om honger en gebrek in Italië te voorkomen.

Men sprak op de conferentie ook veel over Duitsland, zeide hij, doch voegde hieraan toe, dat hij daar verder niet op in kon gaan.

De President gaf zijn tevredenheid te kennen over de voortgang van de conferentie te Dumbarton Oaks en zeide, dat een goede overeenkomst werd bereikt met betrekking tot na-oorlogse problemen (Washington, (AP) 22.9).

EEN NIEUWE TAAK VOOR KIRKPATRICK.

Ivon Kirkpatrick, die naar Schotland vloog om Rudolf Hess te identificeren nadat deze er in Mei 1941 per valscherm neerkwam, is benoemd tot een der twee voornaamste Britse vertegenwoordigers in de Geallieerde commissie van toezicht voor Duitsland, nadat de periode van militair toezicht eindigt. Kirkpatrick was vroeger eerste secretaris in de Britse Ambassade te Berlijn. De andere Britse vertegenwoordiger zal Generaal Majoor S. W. Kirby zijn.

Robert Murphey wordt in persberichten genoemd als Hoofd van de Noordamerikaanse afdeling (Londen, (AP) 22.9).

DE NIEUWSVOORZIENING.

Het Noordamerikaanse Congres heeft de noodzaak beklemtoond van een wereldwijde vrije uitwisseling van nieuws. Eerst de Senaat en daarna het Huis hebben zonder amendementen de resolutie aangenomen, die de verwachting uitspreekt, dat de Noordamerikaanse wetgevers in principe de vrijheid van het nieuws zullen navolgen. Men is tot deze resolutie gekomen door een voorstel van den Afgevaardigde Fullbright, een Democraat van Arkansas, die op 7 September jl. hiertoe de stoot gaf. Drie dagen daarna heeft een republikein van Ohio, Senator Taft, een soortgelijk voorstel gedaan aan de Senaat, waarna Senator Conally, een democraat van Texas volgde. De lezing van de tenslotte aangenomen resolutie, zoals boven weergegeven, is een herziening van alle drie. De aanneming kwam als een der laatste daden van het Congres alvorens het mee reces ging tot na de presidentsverkiezing (Washington, (AP) 22.9).

(Het is te hopen, dat onze Statenleden ook eens met dergelijke voorstellen komen. — Red.)

DE VRIJE INWISSELING VAN NIEUWS.

John Hightower seint uit Washington:

Men verwacht dat Roosevelt in de naaste toekomst zal voorstellen, dat de vredelievende landen van de wereld meedoen om de vrije inwisseling van nieuws te garanderen als een der middelen om de toekomstige vrede te bewaren door een betere verstandhouding tussen de naties te bevorderen.

Het Congres heeft een beginsel van nieuwsvrijheid bekrachtigd in een resolutie, welke Donderdag avond unaniem werd aangenomen.

Tevoren werd vernomen, dat het Departement van Buitenlandse Zaken maandenlang navorsingswerk over dit onderwerp heeft verricht door een verklaring van de te volgen politiek gereed te maken welke nog afgekondigd moet worden. Het scheen, dat het werk van het Departement de directe basis voor het optreden van den President zou kunnen leveren, terwijl het optreden van het Congres zal dienen als basis voor de uiting van de nationale politiek. (Washington, (AP) 22.9).

DE PRINSES IRENE BRIGADE TROK DOOR EINDHOVEN.

De Nederlandse troepen zijn door Eindhoven getrokken en zijn verder naar het Noorden gegaan. Het was reeds vrij laat en de meeste mensen lagen te bed. Maar het nieuws, dat de Prinses Irene brigade in de stad was, ging als een lopend vuurtje door de stad en weldra verschenen de geestdriftige Eindhovenaars in nachtgewaad en pyama op straat om hun landgenoten te verwelkomen. De auto's van de brigade werden ook hier onder bloemen bedolven.

NEDERLANDSE BINNENLANDSE STRIJDKRACHTEN HELPEN.

Vrijdag heeft het Duitse opperbevel bekend gemaakt, dat Nederlandse binnenlandse strijdkrachten hulp bieden aan de door de lucht vervoerde troepen in de omgeving van Arnhem (Aneta).

DE KRANT IN NEDERLANDS.

De eerste Nederlandse ondergrondse krant, die nu in het openbaar verschijnt in bevrijd Nederlands gebied is „Het Parool". Dit blad is practisch zonder ophouden verschenen onder de bezetting. Het blad verscheen Vrijdag in Eindhoven. Ook het „Eindhovensch Dagblad", dat meer dan drie jaren geleden ophield te verschijnen, wordt weer gedrukt.

DEVALUATIE VAN DE BOLIVAR.

„La Esfera" schrijft, dat de devaluatie van de Bolivar, waarover de laatste tijd nogal geruchten in omloop zijn, een slag zou betekenen voor de Venezolaanse handelaren. Voor de exporteurs van koffie en cacao zou het enig voordeel brengen, maar de importeurs, die jaarlijks een omzet van ongeveer 300 millioen bolivar hebben, zouden er zeer onder lijden.

SCHEEPSONGELUK BIJ CURAÇAO.

Vannacht om 2 uur zijn twee tankschepen, een Noordamerikaan en een C.S.M.-er, de Justina, op een afstand van ongeveer 40 km. uit de kust bij Westpunt met elkander in aanvaring gekomen. De C.S.M.-er is terstond gezonken, maar alle opvarenden konden worden gered. Omstreeks half elf vanmorgen werden er aan boord van een Nederlandse patrouilleschip 30 en aan boord van een Noordamerikaan 7 binnengebracht. Het Noordamerikaanse tankschip is ook binnengekomen.

VERENIGINGSNIEUWS.

— Katholieke Sport Centrale: Hedenmiddag voetbal Openbare Gezondheidsdienst tegen Stadhuis en Secretarie (Wiva-competitie). **Zondag:** 10.— **Baseball:** Quisqueya — Deportivo Venezuela; 15 uur Athletiekwedstrijden te Brakkeput voor junioren en senioren (80 deelnemers); 15.15 uur op het Rif D.S.C. — Union Victory Stars; 16.30 uur K.S.C.-elftal — Empire-elftal. Op Suffisant Jong Suriname — Xerxes.

Curaçaose spreekwoorden.

259 — Hoe slim en kat ook is zij eet rauwe vis.

260 — Haal geen doden uit het kerkhof.

261 — Een domme, eenvoudige vrouw is een zegen van God.

262 — Iedere koe likt haar kalf.

263 — Als een hond huppelt, gaat ook zijn staart op en neer.

264 — Donkere maan is de vreugde van een dief.

265 — Het hert zegt: Wil je weten hoe oud ik ben, tel dan de takken van mijn gewei.

266 — Wie een ei eet, weet niet dat het de kip pijn kost om het te leggen.

267 — Een aap weet in welke boom hij klimt.

268 — Beter iets slechts wat je kent, dan iets goeds dat je moet leren kennen.

— Het Geallieerde Hoofdkwartier in Italië meldt, dat de bres in de Gotische linie verbreed is door de verovering van de Monte Citerna en de Monte Tronale ten Westen van het veroverde Firenzuola. De Noordamerikanen zijn hiermee gekomen op de drempel van de Futa-pas. De hoge grond ten Noorden van Firenzuola is bezet. Het vijandelijk verkeer op de kustweg ten Noorden van Rimini werd door Geallieerde oorlogsschepen onder vuur genomen.

— De radio van Toulouse zeide, dat volgens berichten uit Ankara Helleense patriotten oprukken naar Athene.

— De Italiaanse pers zeide, dat de zoon van Badoglio behoort tot de gijzelaars die de fascisten zeiden ter dood te zullen brengen als vergelding voor de executie van Caruso. Minister Togliatti zeide, dat zijn broeder Eugenio, die ook tot de gijzelaars zou behoren, Professor was op de Universiteit van Genua en nooit behoorde tot de communistische of socialistische partijen.

— Generaal Eisenhower verdraaide onlangs zijn knie bij een vliegongeval in Frankrijk, doch is weer fit.

— De radio van Tokio verraadt steeds meer de bezorgdheid van Japan over de aanval van de Noordamerikaanse vloot op Manilla. Men zeide, dat de marionettenregering van José Laurel oorlog verklaard heeft aan de Verenigde Staten.

— Op Peleliu in de Palau-groep worden de Noordamerikaanse mariniers reeds vier dagen staande gehouden door de Japanners, die zich ingegraven hebben op een berg, die de mariniers „Bloedneus-berg" hebben gedoopt. De mariniers zijn reeds in het bezit van de gehele Oostkust van Peleliu en het voornaamste vliegveld van het eiland. Koror in de Palau-groep werd Donderdag door een Noordamerikaanse zware kruiser onder vuur genomen, die verschillende voltreffers plaatste op de vijandelijke defensies.

ONS KONINKRIJK

DE PRINS GEEFT RICHTLIJNEN.

Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard heeft Donderdag voor de Brusselse radio aanwijzingen gegeven over het gebruik van wapenen door de binnenlandse strijdkrachten.

Hij verklaarde, dat in de eerste plaats moeten beschikbaar worden gesteld voor degenen, die geacht kunnen worden er van te kunnen en te willen gebruik maken.

In de tweede plaats dienen de binnenlandse strijdkrachten er goed op te letten, dat geen vijandelijke elementen zich waten binnen te smokkelen; daarom mogen alleen wapenen worden verstrekt aan betrouwbare personen. Met verraders en uitdagingsagenten moet onmiddellijk en doeltreffend worden afgerekend.

In de derde plaats zullen de organisaties, die met de uitdeling van de wapenen belast zijn, ook vrijwilligers van andere organisaties voorzien.

In de vierde plaats moeten de instructies betreffende deze wapenen verspreid worden.

In de vijfde plaats moeten de plaatselijke organisaties een overeenkomst treffen om een plaatselijken bevelhebber aan te stellen, die belast is met de leiding van het verzet. Waar geen onmiddellijke overeenkomst kan worden bereikt, zullen de organisaties bekend als KT of als RVV de leiding op zich nemen. Volkomen gehoorzaamheid aan de gegeven voorschriften is noodzakelijk.

SCHOUWEN-DUIVELAND ONDER WATER.

Uit Valkenswaard wordt bericht, dat de overstromingen in Zeeland van zo'n omvang zijn, dat de grond de eerste tien jaren zeker niet gebruikt kan worden.

De inwoners van Schouwen-Duiveland verklaren, dat dit eiland wel het zwaarste getroffen is. Begin Maart werd het eiland blank gezet en werden de inwoners naar Valkenswaard gevoerd. De ontruiming begon reeds in Februari en deze vluchtelingen vragen zich nu af wat er met hun moet gebeuren.

De ongelukkigen hadden twee gulden per dag en per volwassene en 1,50 G. per kind om van te leven. Gezien de hoge prijzen van levensmiddelen in Nederland is dit een belachelijk kleine vergoeding.

Een pond boter kost 13,50 G., een pond vlees 15 G., 1 G. voor één ei, 150 G. voor een paar schoenen, 5 G. voor een vooroorlogse sigaar.

Deze mensen hebben alles verloren bij de overstromingen. Er zijn slechts vier gemeenten op Schouwen-Duiveland, die niet door de overstromingen zijn getroffen, nl. Burght, Haemstede, Brouwershaven en Renesse. Ook de andere Zeeuwse eilanden en zelfs Zeeuws-Vlaanderen hebben veel geleden. Het water stijgt soms tot 3 meter. Het gebied van Vlissingen is eveneens blank gezet. De grootste stad, die niet door deze ramp is getroffen, is Zierikzee (Aneta).

„INDIE ROEPT".

Uit Melbourne wordt bericht, dat aldaar een film vertoond werd, die bestemd is om in Nederland vertoond te worden na de bevrijding, welke film ten doel heeft manschappen te recruteren om de strijd tegen de Japanners voort te zetten.

De film werd gemaakt onder auspiciën van het Nederlands Indische Gouvernement en zal in geheel Nederland vertoond worden onder de titel: „Indië Roept".

In de film is ingelast een aantal opnemingen van de guerrilla-oorlog op het eiland Timor, waarvan het hoogtepunt wel de scènes is, waarin men de veteranen uit die veelbewogen dagen weer schouder aan schouder ziet strijden met de Geallieerde troepen, die Nieuw Guinea bevrijdden.

„Indië Roept" doet een beroep op alle Nederlanders om het heldendom en de opofferingen te gedenken van de bewoners van Nederlands Indië.

Het commentaar wordt verzorgd door den Nederlandsen omroeper Onno Liebert, die besluit met een beschrijving van wat de Nederlanders en Indiërs thans in Nieuw Guinea verrichten. Zijn oproep luidt: „Mannen van het bevrijde Moederland, deze mannen werken en vechten dag en nacht, wachtende op versterkingen uwerzijds"

TWEEDAAGS GEVECHT IN NIEUW GUINEA.

De geschiedenis van een tweedaags gevecht in het oerwoud nabij Sansapor in Nederlands Nieuw Guinea, verscheen in het laatste nummer van het in de Maleise taal gedrukte nieuwsblad „Penjoulouh".

5 Indische politiemannen van het Nederlands Indische Burgerlijk Bestuur wisten zich 60 Japanners van het lijf te houden, waarvan zij er 10 doodden. Het gevecht vond plaats na de verovering van de kuststreek nabij Sansapor in een Geallieerde manoeuvre, waarbij de Japanse versterking op Manokwari werd afgesneden en waardoor volgens het officiële communiqué van Generaal MacArthur de herovering van Nieuw Guinea feitelijk voltooid werd.

De vijf Indiërs namen deel aan de landingen en hun werd opgedragen zich te verenigen met de Papoea's uit die streek, die in het oerwoud gevlucht waren om aan de Japanse terreur te ontkomen. Zij slaagden erin de Japanners te vinden en hen over te halen terug te keren naar hun kampong bij de Wimbru rivier. Op 8 Augustus ontmoetten de politiemannen 3 zwaar gewapende Japanners, doodden er een van, namen een tweede gevangen, terwijl de derde wist te ontkomen. De gevangene verklaarde, dat er 500 man nog in deze streek waren. Twee dagen later toen 3 man de wacht hielden bij de kampong, werden zij overvallen door 60 Japanners. Toen de vijand tot op 18 meter genaderd was, openden de Indiers het vuur. Terwijl hun kameraden meer munitie haalden, wisten de drie politiemannen zich de Japanners van het lijf te houden tot de duisternis inviel, waarna zij in het oerwoud verdwenen. De volgende morgen was er wederom een hevige aanval, waarin 3 Japanners gedood werden.

Gewaarschuwd door de Papoea's, dat de Japanners van plan waren van verschillende kanten de kampong aan te vallen, organiseerden zij patrouilles door het oerwoud, waarbij zij erin slaagden nog 6 Japanners te doden. De overblijvende vijanden trokken zich toen kennelijk ontmoedigd terug (Aneta).

DE BELOFTE VAN KOISO.

De belofte van toekomstige onafhankelijkheid, door den Japansen Premier Koiso gedaan in een toespraak tot de Japanse Landdag, voor de door Japan bezette gebieden in Nederlands Oost-Indië, werd door Nederlandse kringen beschouwd als een bewijs dat Japan in de naaste toekomst rekening houdt met het feit de Oostindische Archipel te moeten verliezen.

Gedurende meer dan een jaar hadden Nederlands-Indische bestuurskringen deze stap van Japan verwacht. Toen de Japanners verleden jaar de zg. Centrale Raad van Advies in Batavia instelden, werd dit reeds beschouwd als de eerste stap in de richting van het verlenen van zg. onafhankelijkheid langs dezelfde lijnen, waarop deze aan Birma en de Philippijnen verleend was.

Recente Geallieerde druk op de buitenste rand van de Japanse verdedigingszone, speciaal de bevrijding van het grootste deel van Nederlands Nieuw Guinea, werpt een veelbetekenend licht op de belofte van Premier Koiso.

Klaarblijkelijk wensen de Japanse oorlogshetzers de onvermijdelijke klap van een onvoorwaardelijke overgave te ontkomen door de verantwoordelijkheid voor de verdediging van Nederlands Oost Indië over te dragen op de Indiërs zelf en hun legers daardoor voor een nederlaag te vrijwaren.

Politiek komt Premier Koiso's belofte neer op een opgedrongen „onafhankelijkheid", die de Indiërs, dit weten zij zelf veel te goed, op dit moment niet kunnen aanvaarden.

In dit verband herinneren de Nederlandse autoriteiten aan de resultaten van de commissie van onderzoek onder leiding van het lid van de Raad van Indië Mr. Visman in 1940, welke duidelijk aantoonde, dat zelfs de vurigste nationalisten gevoelden, dat een plotselinge onafhankelijkheid tot grote moeilijkheden voor de Indiërs zou leiden. Het rapport Visman onthulde, dat zelfs deze nationalistische groepen er vast van overtuigd waren, dat Indische nationale idealen en aspiraties slechts verwezenlijkt konden worden door nauwe samenwerking met de Nederlanders.

Nederlandse kringen in Australië onderschatten evenwel niet de mogelijke na-oorlogse uitwerking van dit Japanse „onafhankelijkheidsaanbod". Zij gaan zelfs zo ver door te zeggen, dat de Japanse geste een doelbewuste poging is om de politieke toekomst van Nederlands Indië uit te stippelen in die geest, dat Nederlands Indië een gelijkwaardige partner zou worden naast Nederland zelf.

MGR. VAN BAAR.

Een bericht uit Melbourne, Australië meldt, dat Willem van Baar, die verleden jaar een tocht van 28 dagen dwars door Nieuw Guinea maakte om aan de Japanners te ontkomen, dezer dagen benoemd werd tot Apostolisch administrateur van Oostelijk Nieuw Guinea (Aneta).

PROF. NOORDTZIJ †.

De vroegere hoogleraar Arie Noordtzij (Semietische talen en litteratuur) van de Utrechtse Hogeschool, is op 73-jarige leeftijd overleden (Aneta).

(Prof. Noordtzij, die in Kampen studeerde, promoveerde in Leiden op Hebreeuws. Eerst werd hij lector in Kampen, later professor in Utrecht. — Red.)

Bekendmaking.

HUISHOUDELIJKE ARTIKELEN EN DIVERSEN.

De Gezaghebber van Aruba maakt bekend dat:

I. Als prijs tegen welken de navolgende goederen ten hoogste mogen worden te koop aangeboden, verkocht of geleverd, vast te stellen:

A. voor den kleinhandel op het eiland Aruba:

1. KIPPENVOER:

a. Layena . . .	per baal van 100 Am. pond	f. 10.75
	per ½ kg. uitgewogen	f. 0.15
b. Growena . . .	per baal van 100 Am. pond	f. 12.75
	per ½ kg. uitgewogen	f. 0.17½
c. Startena . . .	per baal van 100 Am. pond	f. 13.75
	per ½ kg. uitgewogen	f. 0.17½
d. Gemengd Graan	per baal van 100 Am. pond	f. 10.—
	per ½ kg. uitgewogen	f. 0.15

2. SCHEERMESJES:

a. merk Gillette Blue Blades . . .	per pakje van 5 mesjes	f. 0,50
b. merk Gillette Thin Blades . . .	per pakje van 5 mesjes	f. 0.25
	per pakje van 4 mesjes	f. 0.20
c. alle andere merken	per pakje van 5 mesjes	f. 0.20

3. ALLE SCHOONMAAK- EN WASCHARTIKELEN VERPAKT IN KARTON OF VERPAKT IN EEN COMBINATIE VAN KARTON EN BLIK: den kostprijs van deze goederen vermeerderd met een winstmarge van maximaal 40%

B. voor den groothandel op het eiland Aruba.

1. SCHEERMESJES:

merk Gillette Blue Blades per pak van 100 mesjes	f. 7,05
merk Gillette Thin Blades per pak van 200 mesjes	f. 7.05

2. ALLE SCHOONMAAK- EN WASCHARTIKELEN VERPAKT IN KARTON OF VERPAKT IN EEN COMBINATIE VAN KARTON EN BLIK, voor zoover in deze Beschikking niet anders is bepaald: den kostprijs van deze goederen vermeerderd met een winstmarge van maximaal 15%;

II. Te bepalen dat deze Beschikking in werking treedt op den dag na dien harer plaatsing in de plaatselijke bladen, op welk tijdstip vervallen alle voorafgaande prijsvaststellingen door de Gezaghebber van Aruba, voor zoover het betreft goederen welke in deze Beschikking zijn genoemd.

De Gezaghebber voornoemd,

Bekendmaking.

BOUWMATERIALEN.

De Gezaghebber van Aruba maakt bekend dat:

I. Als prijs, tegen welken de navolgende goederen in den kleinhandel op het eiland Aruba, ten hoogste mogen worden te koop aangeboden, verkocht of geleverd, vast te stellen, den kostprijs van deze goederen, vermeerderd met het achter elk dier goederen of groep van goederen vermelde winstpercentage:

1. ASBESTPLATEN, ETERNIETPLATEN	maximaal	30%
2. CEMENT	maximaal	40%
3. GEREEDSCHAPPEN, GIPSPLATEN, TEGELS, alle soorten, behalve sier- en randtegels	maximaal	60%
4. AFRASTERINGSRAAD bij verkoop in hoeveelheden minder per rol, BUIZEN, MOFBUIZEN EN HULPSTUKKEN, METALEN GAZEN, alle soorten, bij verkoop in hoeveelheden minder dan per rol	maximaal	70%
5. HANG- EN SLUITWERK IN GOEDKOPE SOORTEN waaronder te verstaan: blankijzeren scharnieren, gelakte [niet gemoffelde] scharnieren, deursloten met blankijzeren binnenwerk en hangsloten met 1 sleutel	maximaal	100%
6. SIER- EN RANDTEGELS, SPIJKERS, DRAADNAGELS, SCHROEVEN EN SCHROEFBOUTEN bij verkoop in hoeveelheden van minder dan de kleinste fabrieksverpakking		
6. GLAS, inclusief snij- en versnijloon	maximaal	150%
7. ALLE SOORTEN BOUWMATERIALEN, VOOR ZOOVER IN DEZE BESCHIKKING NIET ANDERS IS BEPAALD	maximaal	50%

II. Te bepalen, dat deze Beschikking in werking treedt op den dag na dien waarop het Besluit van den 12den Juni 1944 (P.B. 1944 No. 106) is ingetrokken.

De Gezaghebber voornoemd,
WAGEMAKER.

Bekendmaking.

Levensmiddelen.

De Gezaghebber van Aruba maakt bekend dat:

I. Als prijs tegen welken de navolgende goederen ten hoogste mogen worden te koop aangeboden, verkocht of geleverd, vast te stellen:

A. in den kleinhandel op het eiland Aruba:

1. Alle soorten levensmiddelen verpakt in blik:

den kostprijs van deze goederen, vermeerderd met een winstmarge van maximaal 35 percent.

2. Alle soorten levensmiddelen verpakt in karton of verpakt in een combinatie van karton en blik:

den kostprijs van deze goederen, vermeerderd met een winstmarge van maximaal 50 percent.

3. Alle soorten levensmiddelen verpakt in glazen, potten en flesschen:

den kostprijs van deze goederen, vermeerderd met een winstmarge van maximaal 50 percent.

B. In den groothandel op het eiland Aruba:

1. Alle soorten levensmiddelen verpakt in blik:

den kostprijs van deze goederen, vermeerderd met een winstmarge van maximaal 10 %.

2. Alle soorten levensmiddelen verpakt in karton of in een combinatie van karton en blik:

den kostprijs van deze goederen, vermeerderd met een winstmarge van maximaal 15 %.

3. Alle soorten levensmiddelen verpakt in glazen, potten of flesschen:

den kostprijs van deze goederen, vermeerderd met een winstmarge van maximaal 15%.

II. Te bepalen, dat deze Beschikking in werking treedt op den dag na dien harer plaatsing in de plaatselijke bladen, op welk tijdstip vervallen alle voorafgaande prijsvaststellingen door de Gezaghebber van Aruba, voor zoover het betreft goederen welke in deze Beschikking zijn genoemd.

De Gezaghebber voornoemd.